

MATURITNÍ TÉMATA ZE ZEMĚPISU PRO ŠKOLNÍ ROK 2020/2021

1. Pohyby Země a jejich důsledky, zobrazení Země na mapách

Zemská rotace, oběh Země kolem Slunce, ekliptika, sklon zemské osy, polární den a noc, rovník, slunovrat, slapové jevy, pásmový čas, datová hranice, kartografie, kartografická zobrazení, měřítko, zeměpisné souřadnice, obsah mapy, fotogrammetrie, dálkový průzkum Země.

2. Diferenciace litosféry

Stavba Země, litosféra a její stavba, globální zemská tektonika, typy zemské kůry, geomorfologie, pohyby litosférických desek, endogenní činitelé (pochody) a typy georeliéfu, exogenní činitelé (pochody) a typy georeliéfu.

3. Diferenciace atmosféry

Složení a stavba atmosféry, pochody probíhající v atmosféře, všeobecná cirkulace atmosféry, vzduchové hmoty, atmosférické fronty, tlakové útvary, meteorologie - met. prvky, klimatologie - klimatogeografické činitelé, podnebí, počasí, předpověď počasí - její význam, podnebné pásy.

4. Diferenciace hydrosféry

Oběh vody, ve FGS a jeho bilance, světový oceán, vlastnosti mořské vody, pohyby mořské vody, mořské proudy - jejich význam a dělení, hospodářský význam moří a oceánů, vodstvo pevnin - povrchové vody, sníh a led, podpovrchové vody, režim řek a faktory, které ho ovlivňují.

5. Diferenciace pedosféry a biosféry

Vznik a složení půd, půdotvorní činitelé, vlastnosti půd, půdní horizonty, půdní druhy a půdní typy, horizontální a vertikální zonalita půd, biosféra - vymezení pojmu, biocenózy, geobiocenózy, umělá společenstva, společenstva (ekosystémy), podnebné pásy a přírodní krajiny, výšková stupňovitost.

6. Socioekonomická sféra – geografie obyvatelstva a sídel

Populace, územní rozložení obyvatelstva, hustota zalidnění, vývoj světové populace - demografická revoluce, věková skladba, demografické stárnutí, pohyb populace, mobilita, migrace, struktura populace, rasové, národnostní, jazykové a náboženské složení.

Venkovská sídla, funkce venkovské krajiny, městská sídla, historické základy městských sídel, urbanizace - urbanizační proces, spojování měst, struktura měst - vyspělých a rozvinutých zemí, sídelní systémy, vliv geografické polohy na rozvoj sídel, jádrové a periferní oblasti.

7. Geografie hospodářství – primér, sekundér, terciér, kvartér

Primární sektor, faktory ovlivňující zemědělskou produkci, rostlinná a živočišná výroba. Světová produkce potravin, zemědělství vyspělých a rozvojových zemí, typy zemědělství, vliv zemědělství na životní prostředí, těžba nerostných surovin.

Sekundární a terciární sektor. Lokalizační faktory, nejvýznamnější průmyslové makroregiony, dělení průmyslových odvětví, jednotlivá průmyslová odvětví, doprava, oblužná sféra. Vymezení kvartéru.

8. Česká republika – přírodní poměry

Přírodní poměry - poloha, rozloha, geologický a geomorfologický vývoj a stavba, klimatické poměry, krajinné typy, hydrologické poměry, půdní typy, ochrana přírody. Obyvatelstvo - lidnatost a hustota zalidnění, pohyb obyvatel, národnostní a náboženská skladba, sídla.

9. Česká republika – hospodářství

Hospodářství - obecná charakteristika, těžba surovin - průmyslová výroba, průmyslové oblasti, energetika, zpracovatelský průmysl, zemědělství - úloha přírodních a sociálních faktorů, zemědělské a výrobní typy, rostlinná a živočišná výroba. Terciální sféra - doprava - druhy a význam, změny v terciální sféře po roce 1989, služby a cestovní ruch.

10. Moravskoslezský kraj, region

Přírodní poměry, poloha, geomorfologické členění, podnebí, obyvatelstvo, průmysl, zemědělství, doprava a služby, životní prostředí, euroregiony.

11. Geografická charakteristika Evropy

Postavení Evropy ve světě, její význam a vliv na ostatní části světa. Přírodní poměry – povrch, klima, krajiny. Socioekonomická sféra – obyvatelstvo a jeho pohyb, sídla, zemědělství, průmysl, jádrové oblasti, periferní oblasti. Integrační proces. Problémy kontinentu.

12. Geografická charakteristika západní Evropy

Británie, Irsko, Francie, země Beneluxu.

13. Geografická charakteristika jižní Evropy

Španělsko, Portugalsko, Řecko, Itálie.

14. Geografická charakteristika severní Evropy

Norsko, Švédsko, Finsko, Dánsko, Island, Lotyšsko, Litva, Estonsko.

15. Geografická charakteristika střední Evropy

Německo, Polsko, Maďarsko, Slovensko, Švýcarsko, Rakousko.

16. Geografická charakteristika jihovýchodní Evropy

Slovinsko, Chorvatsko, Bulharsko, Rumunsko.

17. Geografická charakteristika východní Evropy, Zakavkazska a střední Asie

Ukrajina, Kavkazsko, Kazachstán, Uzbekistán.

18. Geografická charakteristika Ruska

Rusko – evropská a asijská část.

19. Geografická charakteristika východní Asie

Čína, Japonsko, Korejská republika, Korejská lidová demokratická republika.

20. Geografická charakteristika JV a J Asie

Vietnam, Malajsie, Filipíny, Indonésie.
Indie, Pákistán.

21. Geografická charakteristika JZ Asie

Afganistán, Írán, Saudská Arábie, Izrael.

22. Geografická charakteristika Severní Ameriky

Přírodní regiony, sociální prostředí, jádrové oblasti. USA a Kanada.

23. Geografická charakteristika Latinské Ameriky

Mexiko, Brazílie.

24. Geografická charakteristika Afriky

Přírodní podmínky, sociální a hospodářská situace.
Nigérie, Republika Jižní Afrika.

25. Geografická charakteristika Austrálie a Oceánie

Poloha a vymezení kontinentu. Austrálie. Nový Zéland.
Oceánie - Mikronésie, Melanésie, Polynésie.

REGIONÁLNÍ GEOGRAFIE – CHARAKTERISTIKA STÁTU/REGIONU

1. **Geografická poloha** – zdůvodněte její klady a zápory.
2. **Základní přírodní prvky** – povrch, vodstvo, vegetace, klima.
3. **Postavení regionu** (státu) ve světě (v daném kontinentě), historické souvislosti, jeho význam pro ekonomiku světa (kontinentu), vedoucí stát(y) regionu, jádrové a periferní oblasti.
4. **Obyvatelstvo** – hustota, národnostní složení, náboženství.
5. **Primér:** zemědělství, přírodní zdroje
6. **Sekundér:** Průmysl – celková úroveň, zaměření, uplatnění v mezistátní / mezuregionální dělbě práce, průmyslová centra.
Doprava – celková úroveň, klíčové druhy dopravy, hlavní dopravní tahy.
7. **Terciér:** služby a cestovní ruch.
8. **Současné problémy** – politické, sociální, národnostní, ekonomické, životního prostředí.